

Identifying the Professional Development Required for Elementary School Teachers in District 3 of Ahvaz

Hakime Bozar ^{1*}, Gholam Hossein Barekat ²

1 Master student of Educational Management Department, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

2 Associate Professor, Department of Educational Management Sciences, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

* **Corresponding author:** Master student of Educational Management Department, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

Received: 2021-04-27

Accepted: 2021-05-09

Abstract

The purpose of this study was to identify the professional capability of primary school teachers in District 3 of Ahvaz city in 2019. Its results can be useful for improving and enhancing the professional abilities of primary school teachers. The research method is descriptive and uses a survey method to gather information. According to Morgan's table, 367 teachers are selected by simple random sampling of 800 teachers. The survey instrument was designed to answer 6 dimensions and a total of 24 questions based on the Quebec Canadian Professional Capability Model and 6 components of Professional Capability to Review and Interpret Knowledge and Culture Ability to Speak Evaluate, Information and Communication Technology. Cronbach's alpha coefficient was 0.85 and its validity was confirmed by supervisor and consultant. Independent t-test was used for data analysis and SPSS 18 software was used. The significance level of 0.05 was considered for all hypotheses and two existing and desirable situations were determined from the teachers' point of view. The results showed that the professional competence in the field of criticism, the interpretation of knowledge and culture, the professional competence in the field of expression ability, the professional competence in the field of evaluation, the professional competence in the field of information and communication technology, the professional competence in the field of participation. In professional development, there is a significant difference between professional aptitude in the field of professional ethics required by elementary school teachers in District 3 of Ahvaz in both ideal and existing situation.

Keywords: Professional development, Teachers, Identifying

شناسایی قابلیت حرف های مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز

حکیمه بوعمار^{۱*}، غلامحسین برکت^۲

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد، اهواز، ایران

^۲ دانشیار گروه علوم مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

* نویسنده مسئول: دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد، اهواز، ایران

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۱۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۲/۰۷

چکیده

هدف پژوهش حاضر، شناسایی قابلیت حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در سال ۹۸ بود. با توجه به نوع و ماهیت مساله، اهداف و سوال های پژوهش، از روش تحقیق توصیفی، و برای جمع آوری اطلاعات از روش پیمایشی استفاده شد. از آن جهت که نتایج آن می تواند برای بهبود و ارتقاء قابلیت های حرفه ای آموزگاران مدارس ابتدایی مفید واقع شود، کاربردی محسوب می شود. تعداد ۳۶۷ نفر از ۸۰۰ آموزگار دوره ابتدایی ناحیه ۳ اهواز با نمونه گیری تصادفی ساده طبق جدول مورگان انتخاب شده اند. ابزار اندازه گیری این پژوهش جهت پاسخگویی آموزگاران در شش بعد و جمعا ۲۴ سوالی بر مبنای مدل قابلیت حرفه ای کبک کانادا طراحی و شش مؤلفه قابلیت حرفه ای نقد و تفسیر دانش و فرهنگ، توانایی بیان، ارزشیابی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت در توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای به عنوان مؤلفه های آن در نظر گرفته شد. ضریب آلفای کرونباخ ابزار پژوهش ۰/۸۵ بدست آمد و روایی آن نیز تایید شد. از آزمون t مستقل و نرم افزار کامپیوتری SPSS نسخه هجدهم استفاده شد. برای کلیه فرضیه ها سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد و برای تعیین وضعیت متغیرهای پژوهش از دیدگاه معلمان دو وضعیت موجود و مطلوب انتخاب شد. نتایج نشان داد بین قابلیت حرفه ای در زمینه نقد، تفسیر دانش و فرهنگ، در زمینه توانایی بیان، در زمینه ارزشیابی، در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات، در زمینه مشارکت در توسعه حرفه ای، در زمینه اخلاق حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل و موجود تفاوت معناداری دارد.

واژگان کلیدی: قابلیت حرفه ای، آموزگاران.

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

مقدمه

ویادگیری و معمار اصلی نظام آموزشی است که از این تغییرات مستثنا نیست. معلمان به دلیل نقش برجسته ای در یادگیری دانش آموزان در طول تحصیلات و زندگی آنان دارند و نیز بدلیل اینکه اعمال و رفتارشان در ایجاد انگیزه های یادگیری موثر است نیازمند کسب مهارت ها و صلاحیت های مختلف شغلی و حرفه ای هستند. جامعه ای امروز با توجه به مسائل فردی و اجتماعی پیچیده ای که دارد نیازمند افرادی است که علاوه بر کسب صلاحیت هایی بتوانند به طور خلاق بیندیشد و باورها و توانایی های خود را بشناسند [۳].

امروزه نظام آموزش و پرورش بنا به ضرورت تغییرات اجتماعی یکی از سازمان های پیچیده و بزرگ اجتماعی در هر کشوری محسوب می شود [۱]. نیمه دوم قرن بیستم شاهد تغییراتی وسیع در مناسبات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطوح جهانی و بومی بوده است. این تغییرات، ابداع روش های نوآورانه و متنوع را در تمام بخش های آموزشی ایجاد کرده است [۲]. معلم هم به عنوان مهم ترین عضو نظام آموزشی در فرآیند یاددهی

آموزگاران^۱، از مهم‌ترین مولفه‌های نظام آموزش و پرورش شمرده می‌شوند. نگاهی به تنگناها و مسائل عمده نظام آموزش و پرورش کشور نشان می‌دهد که بی‌توجهی به تخصصی بودن حرفه "آموزگاری" در تدوین شرایط احراز شغل "معلمی" و نیز بی‌توجهی به طراحی اجرا و ارزشیابی محتوای دوره‌های آموزش ضمن خدمت آموزگاران برای ارتقای مستمر قابلیت‌های حرفه‌ای آنان از جمله دشواریهای نظام آموزش و پرورش است. در نظام آموزشی منظور از قابلیت حرفه‌ای^۲ معلمان، ایجاد تغییر در فعالیت‌های توسعه حرفه‌ای مورد نیاز معلمان در شرایط مختلف برای بهبود عملکرد حرفه‌ای آنان است [۴]. از نظر کیمبرلی^۳ (۲۰۰۹) [۵] قابلیت حرفه‌ای معلمان شامل، داشتن دانش، قابلیت در مدیریت کلاس، توانایی ارتباط با دانش‌آموزان، مشخص کردن انتظارات خود از دانش‌آموزان، داشتن تعامل و ارتباط نزدیک با والدین دانش‌آموزان است. سازمان یونسکو^۴ (۲۰۰۸) ویژگی‌های معلم حرفه‌ای را شامل قابلیت‌های آموزش به دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی درسی، ارزشیابی، مدیریت آموزشی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات بیان کرده است [۶].

برای بهبود یادگیری و قابلیت‌های حرفه‌ای معلمان فارغ التحصیل، باید یکپارچگی معنی دار از این دو تجربه وجود داشته باشد؛ بنابراین، یکی از مؤلفه‌های اصلی آموزش معلمان ضمن خدمت، ارتباط بین یادگیری نظری و تمرین قابلیت‌ها در آموزش‌های ضمن خدمت است. قابلیت‌های حرفه‌ای به معلمان این امکان را می‌دهد تا از ایده‌ها و تئوری‌های مربوط به دوره‌های تئوری محور با تجربه خود در زمینه مشاهده و تدریس در کلاس‌ها، به ویژه در رابطه با حوزه‌های تدریس خود استفاده کنند [۷]. یکی دیگر از مزایای قابلیت‌های حرفه‌ای این است که معلمان می‌توانند شروع به توسعه دانش حرفه‌ای و درک از تدریس کنند و شواهدی را جمع‌آوری کنند تا نشان دهند که آن‌ها در حوزه‌های متمرکز استانداردهای آموزش و پرورش را برای تدریس و مدیریت مدرسه به دست آورده‌اند [۸].

هویت حرفه‌ای معلمان بازتاب سیاست و معیارها نیست، بلکه پاسخی برای بخشی از جامعه متخصصان و تجربه جنبه‌های عاطفی و ارگانیکی محیط‌های کلاس و مدرسه است. از آنجایی که ارزیابی یادگیری دانش‌آموزان یکی از مؤلفه‌های اصلی مسئولیت‌های تدریس است، ارزشمند است که درک بهتری از نگرش، اعتقادات، رفتارها و فشارهای محیطی معلمان در رابطه با تمرین در کلاس بدست آوریم [۹].

وقورکاشانی (۱۳۹۸) [۱۰] در پژوهشی به بررسی راهکارهای اعتلای شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان و تعیین اثربخشی آن‌ها پرداختند و نشان دادند، راهکارهای «کسب شایستگی‌های معطوف به دانش موضوعی» با کسب میانگین ۱۵/۸۴ بالاترین

قابلیت و راهکارهای «کسب شایستگی‌های معطوف به عمل تربیتی موضوعی» با کسب میانگین ۹۵/۵۲ دارای کمترین قابلیت هستند. همچنین ابوالحسنی (۱۳۹۸) [۱۱] نشان دادند که معلمانی که رضایت شغلی بالاتری دارند در نتیجه نمره شایستگی حرفه‌ای سازنده‌گرایی بیشتری را دارا می‌باشند. در این راستا، انجمن بین‌المللی قابلیت حرفه‌ای معلمان در ملبورن به توصیف استانداردهای حرفه‌ای معلمان از آنچه آنها باید بدانند و قادر به انجام آن باشند، در چهار سطح: تحصیلات، مهارت، تربیت و هدایت دانشجویان تربیت معلم برای افزایش قابلیت حرفه‌ای معلمان و ایجاد استانداردهای صریح و روشن مطابق با اهداف حرفه‌ای پرداخته است [۱۲]. وزارت آموزش و پرورش ایالت کبک کانادا نیز با ارایه مدلی به قابلیت‌های حرفه‌ای معلمان، در چهار سطح: «۱- قابلیت‌های عمومی؛ ۲- فعالیت‌های تدریس؛ ۳- بافت آموزشی و اجتماعی و ۴- هویت حرفه‌ای» و دوازده مؤلفه، به عنوان شاخص‌های اصلی و بارز قابلیت‌های حرفه‌ای یا یک معلم حرفه‌ای اشاره کرده است. معلمان در درجه اول به عنوان پیاده‌سازان انتظار می‌رود که دستورالعمل خود را با اهداف و شیوه‌های خارجی و پیش‌تعیین شده تطبیق دهند [۱۳].

در پژوهش حاضر قابلیت حرفه‌ای آموزگاران بر مبنای مدل قابلیت حرفه‌ای کبک کانادا انجام و شش مؤلفه قابلیت حرفه‌ای نقد و تفسیر دانش و فرهنگ، توانایی بیان، ارزشیابی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت در توسعه حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای بررسی خواهند شد. داشتن قابلیت و توانمندی مهم‌ترین شرط احراز موفقیت‌آمیز هر شغل و حرفه‌ای است. این امر به خصوص در آموزش و پرورش و حرفه معلمی از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا قابلیت معلمان ضامن بقا و تداوم نظام آموزشی و دستیابی به هدف‌های متعالی است؛ بنابراین، هرچه قابلیت و توانمندی معلمان افزایش یابد، به همان میزان کیفیت نظام آموزشی بهبود یافته، معلمان در انجام وظایف و فعالیت‌های حرفه‌ای خود عملکرد بهتری خواهند داشت؛ بنابراین، اگر معلمان بخواهند در انجام وظایف حرفه‌ای خود موفق باشند و به دانش‌آموزان در دستیابی به عملکرد تحصیلی کمک‌کنند، لازم است به انواع قابلیت‌های ضروری برای رسیدن به موفقیت حرفه‌ای مجهز شوند [۱۴]. یک صلاحیت شامل ترکیبی از علم، مهارت، دیدگاه و خبرگی می‌باشد. امکان دارد این سطح به صورت رسمی، غیررسمی و برحسب موقعیت دانسته یا نادانسته به دست آمده باشد. روابط اشاره شده شامل احساسات، ارزشها و انگیزه‌ها می‌باشد؛ بنابراین صلاحیت ترکیبی از علم، مهارت و روابطی است که شرایط مختلف را پاسخگو می‌باشد [۱۵].

ابتدایی مفید واقع شود، کاربردی محسوب می شود و با توجه به نوع و ماهیت مساله، اهداف و سوال های پژوهش، برای جمع آوری اطلاعات از روش پیمایشی استفاده شد که در آن توصیف دیدگاهها و نقطه نظرات آموزگاران مدارس ابتدایی در رابطه با قابلیت های حرفه ای آموزگاران مدنظر می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر مشتمل بر کلیه آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز می باشد که تعداد آنها ۸۰۰ معلم است. نمونه آماری این پژوهش را طبق جدول مورگان تعداد ۳۶۷ نفر آموزگار دوره ابتدایی را تشکیل می دهند که طبق نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شده اند. ابزار اندازه گیری این پژوهش جهت پاسخگویی آموزگاران در شش بعد و هر بعد ۶ سوال و جمعا ۲۴ سوالی بر مبنای مدل قابلیت حرفه ای کبک کانادا طراحی و شش مؤلفه قابلیت حرفه ای نقد و تفسیر دانش و فرهنگ، توانایی بیان، ارزشیابی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت در توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای به عنوان مؤلفه های آن در نظر گرفته خواهند شد. گزارش روایی و پایایی ابزار فوق در ادامه ارایه شده است.

پایایی پرسشنامه بکاربرده شده با ضریب آلفای کرونباخ

محقق برای حصول اطمینان از دقت و صحت نتایج بدست آمده از تحقیق خود ناگزیر به ارزیابی ویژگی های فنی ابزار اندازه گیری (پرسشنامه) می باشد. پایایی یا قابلیت اعتماد مشخص می سازد که ابزار اندازه گیری در صورت اجرا در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی دارد. بدین معنی که اگر محقق پرسشنامه خود را دوباره و یا به صورت موازی اجرا کند و نتایج هر دو یکسان باشد، ابزار از پایایی کامل برخوردار است. جهت بررسی پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شده است. مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ نشانگر پایایی قابل قبول است.

جدول ۱. نتایج معیار آلفای کرونباخ پرسشنامه

تعداد گویه	تعداد نمونه	ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha > 0.7$)	
		مطلوب	موجود
۶	۳۶۷	۰/۷۰۸	۰/۸۵۷

آلفای کرونباخ پرسشنامه در هر دو وضعیت موجود و ایده آل بالاتر از ۰/۷ قرار دارد. لذا اینگونه استنباط می شود که پایایی سوالات پرسشنامه بکاربرده شده بر اساس داده های جمع آوری شده قابل قبول بوده و نتایج حاصل از این داده ها نیز قابل استناد

با توجه به آنچه ذکر شد پژوهشگر درصدد پاسخ به این سوال است که قابلیت حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز چگونه است؟

اهداف و فرضیه ها:

- ۱- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه نقد و تفسیر دانش و فرهنگ مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز
- ۲- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه توانایی بیان مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز
- ۳- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه ارزشیابی مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز
- ۴- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز
- ۵- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه مشارکت در توسعه حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز
- ۶- بررسی قابلیت حرفه ای در زمینه اخلاق حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز.

فرضیات پژوهش

فرضیه اول: بین قابلیت حرفه ای در زمینه نقد، تفسیر دانش و فرهنگ مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.
فرضیه دوم: بین قابلیت حرفه ای در زمینه توانایی بیان مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.
فرضیه سوم: بین قابلیت حرفه ای در زمینه ارزشیابی مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.
فرضیه چهارم: بین قابلیت حرفه ای در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.
فرضیه پنجم: بین قابلیت حرفه ای در زمینه مشارکت در توسعه حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.
فرضیه ششم: بین قابلیت حرفه ای در زمینه اخلاق حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود تفاوت معناداری دارد.

روش شناسی پژوهش:

پژوهش حاضر بر اساس هدف، از آن جهت که نتایج آن می تواند برای بهبود و ارتقاء قابلیت های حرفه ای آموزگاران مدارس

و معتبر خواهد بود. همچنین ضریب آلفای کرونباخ هر شش مولفه در پژوهش حاضر این گونه گزارش شدند:

جدول ۲- آلفای کرونباخ مولفه ها در پژوهش حاضر

مولفه	آلفای کرونباخ
نقد و تفسیر دانش و فرهنگ	۰/۹۱
توانایی بیان	۰/۸۲
ارزشیابی	۰/۹۳
فناوری اطلاعات و ارتباطات	۰/۸۴
مشارکت در توسعه حرفه‌ای	۰/۸۹
اخلاق حرفه‌ای	۰/۹۰

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق از روشهای آماری آزمون t مستقل و روش آلفای کرونباخ جهت محاسبه ضرایب پایایی و روایی پرسشنامه ها و از نرم افزار کامپیوتری «SPSS» نسخه هجدهم استفاده شده است. ضمناً برای کلیه فرضیه‌ها سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است. برای تعیین وضعیت متغیرهای پژوهش از دیدگاه معلمان دو وضعیت موجود و مطلوب تعیین شده است:

۱) وضع موجود: شاخص وضع موجود پاسخ معلمان به پرسشنامه های مربوطه بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) بود.

۲) وضع مطلوب: شاخص وضع مطلوب تحقق ۹۵ درصد نمره کل پرسشنامه های مربوطه بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) بود.

یافته‌ها:

به منظور آشنایی با افرادی که در نمونه آماری حاضر شده اند و پرسشنامه تنظیم شده را تکمیل نموده اند، مشخصات جمعیت شناختی آنها به تفصیل ارائه گردیده است. ۱۰ نفر (۲۷/۷ درصد) از افراد حاضر در نمونه آماری تحقیق دارای تحصیلات کاردانی، ۲۵۰ نفر (۶۸/۱ درصد) از افراد دارای تحصیلات لیسانس و ۱۰۷ نفر (۲۹/۲ درصد) دارای تحصیلات فوق لیسانس می باشند. از بین ۳۶۷ نفر موجود ۳۱۴ نفر (۸۵/۶ درصد) مرد و ۵۳ نفر (۱۴/۴ درصد) زن می باشند. سن ۷/۴ درصد از افراد بین ۲۰ تا ۳۰ سال و سن ۴/۴ درصد از افراد نیز بین ۳۶ تا ۴۰ سال می باشد. همچنین ۲۷/۲ درصد از افراد در بازه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال، ۴۳/۱ درصد از افراد در رده سنی ۴۱ تا ۴۵ سال و ۱۸ درصد از افراد نیز در رده سنی ۴۶ تا ۵۰ سال قرار گرفته اند.

جدول ۳: نتایج مربوط به آزمون فرضیه های تحقیق

متغیر	همبستگی		اختلاف میانگین	انحراف میانگین	بازه اطمینان ۹۵ درصد اختلاف میانگین		مقدار تی	درجه آزادی	سطح معناداری
	مقدار	سطح معناداری			حد بالا	حد پایین			
نقد، تفسیر و فرهنگ	۰/۳۱۹	۰۰۰,۰	-۰/۵۱۲	۱/۰۲۱	-۰/۴۰۷	-۰/۶۱۷	-۹/۶۱۰	۳۶۶	۰۰۰,۰
توانایی بیان	۰/۱۳۵	۰/۰۱۰	-۰/۴۲۵	۱/۲۵	-۰/۲۹	-۰/۵۵	-۶/۵۱۶	۳۶۶	۰/۰۰۰
ارزشیابی	۰/۱۹۷	۰/۰۰۰	-۰/۸۵۸	۱/۱۲۲	-۰/۷۴۳	-۰/۹۷۳	۱۴/۶۷۵	۳۶۶	۰/۰۰۰
فناوری اطلاعات و ارتباطات	۰/۱۵۰	۰/۰۰۴	-۰/۷۹۳	۱/۱۴۶	-۰/۶۷۵	-۰/۹۱۱	-۱۳/۲۶۱	۳۶۶	۰/۰۰۰
مشارکت در توسعه حرفه ای	۰/۱۹۹	۰/۰۰۰	-۰/۶۰۲	۱/۰۷۹	-۰/۴۹۱	-۰/۷۱۳	-۱۰/۶۹۴	۳۶۶	۰/۰۰۰
اخلاق حرفه ای	۰/۲۱۹	۰/۰۰	-۰/۳۷۳	۱/۲۶۱	-۰/۲۴۴	-۰/۵۰۳	-۵/۶۷۲	۳۶۶	۰/۰۰۰

جدول ۴. میانگین نمرات در دو وضعیت موجود و مطلوب

مطلوب	موجود	
نقد، تفسیر و فرهنگ	۴,۴۱	۳,۹۰
توانایی بیان	۴/۲۴	۳/۸۲
ارزشیابی	۳/۵۹	۴/۴۴
فناوری اطلاعات و ارتباطات	۳/۵۶	۴/۳۵
مشارکت در توسعه حرفه ای	۳/۶۹	۴/۳۰
اخلاق حرفه ای	۳/۷۳	۴/۱۰

می توان گفت قابلیت حرفه ای در زمینه نقد، تفسیر دانش و فرهنگ، توانایی بیان، ارزشیابی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت

در توسعه حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در وضعیت ایده آل (مطلوب) بیشتر و بالاتر از وضعیت موجود می باشد.

پارامتری تی تک نمونه ای مستقل استفاده نمود.

از آنجایی که توزیع داده های تمامی متغیرها نرمال تشخیص داده شده است. جهت بررسی وضعیت این متغیرها باید از آزمون

جدول ۵. شناسایی وضعیت متغیرها با استفاده از آزمون تی تک نمونه ای

نتیجه	بازه اطمینان ۹۵ درصدی اختلاف میانگین		اختلاف میانگین	سطح معناداری	مقدار آماره تی	میانگین	متغیر	تفسیر
	حد بالا	حد پایین						
مطلوب	۱	۰,۸۰	۰,۹۰	۰,۰۰	۱۷,۹۱	۳,۹۰	زمینه نقد و تفسیر دانش و فرهنگ	مطلوب
مطلوب	۰,۹۲	۰,۷۱	۰,۸۱	۰,۰۰	۱۴,۹۶	۳,۸۲	توانایی بیان	
مطلوب	۰,۶۹	۰,۴۸	۰,۵۸	۰,۰۰	۱۱,۰۵	۳,۵۹	ارزشیابی	
مطلوب	۰,۶۶	۰,۴۵	۰,۵۵	۰,۰۰	۱۰,۴۹	۳,۵۶	فناوری اطلاعات و ارتباطات	
مطلوب	۰,۷۹	۰,۶۰	۰,۶۹	۰,۰۰	۱۴,۶۵	۳,۶۹	مشارکت در توسعه حرفه ای	
مطلوب	۰,۸۴	۰,۶۲	۰,۷۳	۰,۰۰	۱۳,۲۱	۳,۷۳	اخلاق حرفه ای	
بسیار مطلوب	۱,۴۹	۱,۳۴	۱,۴۱	۰,۰۰	۳۵,۵۰	۴,۴۱	زمینه نقد و تفسیر دانش و فرهنگ	بسیار مطلوب
بسیار مطلوب	۱,۳۳	۱,۱۶	۱,۲۴	۰,۰۰	۲۸,۳۸	۴,۲۴	توانایی بیان	
بسیار مطلوب	۱,۵۲	۱,۳۷	۱,۴۴	۰,۰۰	۳۸,۵۴	۴,۴۴	ارزشیابی	
بسیار مطلوب	۱,۴۲	۱,۲۸	۱,۳۵	۰,۰۰	۳۷,۱۶	۴,۳۵	فناوری اطلاعات و ارتباطات	
بسیار مطلوب	۱,۳۸	۱,۲۲	۱,۲۹	۰,۰۰	۳۱,۴۳	۴,۳۰	مشارکت در توسعه حرفه ای	
مطلوب	۱,۲۰	۱,۰۱	۱,۱۰	۰,۰۰	۲۲,۱۲	۴,۱۰	اخلاق حرفه ای	

کنند احتمال بیشتری برای ماندن دارند. معلمان باید یادگیرنده مادام العمر باشند، به ویژه در دنیای در حال تغییر فن آوری های نوظهور امروزی. رشد قابلیت های حرفه ای به معلمان این امکان را می دهد تا مهارت های جدیدی را رشد دهند و ضمن مهارت های قدیمی نیز به روز شده و پیشرفت کنند. در تبیین فرضیه اول با توجه به یافته های پژوهش می توان گفت، داشتن قابلیت و توانمندی مهم ترین شرط احراز موفقیت آمیز هر شغل و حرفه ای است. این امر به خصوص در آموزش و پرورش و حرفه معلمی از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا قابلیت معلمان ضامن بقا و تداوم نظام آموزشی و دستیابی به هدف های متعالی است. بنابراین، هرچه قابلیت و توانمندی معلمان افزایش یابد، به همان میزان کیفیت نظام آموزشی بهبود یافته، معلمان در انجام وظایف و فعالیت های حرفه ای خود عملکرد بهتری خواهند داشت. نتایج این فرضیه با یافته های [۱۱، ۱۰، ۱۳] همسو و هماهنگ است. در تبیین فرضیه دوم باید گفت، قابلیت بیانی معلمان موجب افزایش درک و فهم دانش آموزان و روشن شدن مباحث آموزشی و بهبود عملکرد تحصیلی آنها می شود. تحقیقات موسسه علوم آموزشی وزارت آموزش و پرورش آمریکا نتیجه گرفت که پیشرفت دانش آموزان می تواند در نتیجه مشارکت معلمان در برنامه های حرفه ای و طراحی شده با پیشرفت، تا ۲۱ امتیاز صد در صد بهبود یابد. نتایج این فرضیه با یافته های [۱۷، ۱۶، ۱۸] همسوست. در رابطه با تبیین فرضیه

چون سطح معناداری آزمون در خصوص تمامی متغیرهای تحقیق در هر دو وضعیت موجود و ایده آل کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ درصد است و میانگین متغیرهای مذکور از عدد ۳ (حد وسط طیف لیکرت ۵ گزینه ای) بیشتر بوده یعنی وضعیت متغیرها در هر دو وضعیت موجود و ایده آل متفاوت از میانگین است، همچنین حد بالا و حد پایین متغیرها هر دو مقدار مثبتی بدست آمده؛ بنابراین متغیرهای تحقیق هر دو وضعیت موجود و ایده آل در سطح بالای حد متوسط قرار دارند. عبارتی دیگر افراد موجود در تحقیق بیشتر گزینه های بالایی (به سمت خیلی زیاد) پرسشنامه را انتخاب کرده اند. لذا میتوان بدین شکل تفسیر نمود که میزان قابلیت حرفه ای در زمینه نقد، تفسیر دانش و فرهنگ، توانایی بیان، ارزشیابی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، مشارکت در توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای مورد نیاز آموزگاران مدارس ابتدایی ناحیه ۳ شهر اهواز در هر دو وضعیت ایده آل (مطلوب) و موجود در سطح بالایی قرار دارد که در وضعیت ایده آل بیشتر از وضعیت موجود می باشد.

بحث و نتیجه گیری:

ارائه برنامه های توسعه حرفه ای برای معلمان جدید که روی استراتژی ها و بهترین شیوه ها در زمینه هایی مانند مدیریت کلاس درس تمرکز دارند، به معلمان کمک می کند احساس حمایت و ارزش بیشتری داشته باشند. اگر آنها را از ابتدا شروع

دستور کار نظام آموزشی قرار گیرد و در برابر بزرگی و عظمت عمل، تن به انفعال داده نشود، گرچه این توصیه ها ممکن است یک جهت گیری آرمانی تلقی شود، ولی باید باور داشت که: تا آرمانی وجود نداشته باشد، تصور محقق شدن آن آرمان، دیگر معنایی نخواهد داشت به مسؤولان نظام آموزشی پیشنهاد می شود با ارایه راهکارهای مناسب برای پوشش دهی به قابلیت حرفه ای معلمان در همه پایه های ابتدایی اقدام کنند و با شناسایی موانع پیش روی قابلیت حرفه ای در جهت گسترش فرصت های حرفه ای معلمان بکوشند.

واژه نامه

1. Teachers	آموزگاران
2. Professional Capabilities	قابلیت حرفه ای
3. Kimberly	کیمبرلی
4. UNESCO	سازمان یونسکو

فهرست منابع

- [1] Safi A. Primary education, first and second secondary school. Tehran: Organization for the Study and Compilation of University Humanities Books (Position). 2013.
- [2] Talebi B, Moradi S, Pakdlnab M, Zmestani Q. Determining the level of professional competencies and competencies of teachers. The First National Conference on Education in Iran 1404, Tehran: Research Institute for Science, Technology and Industry Policy. 2011.
- [3] Rahmanifar R. A study of the relationship between professional competencies of English language teachers and a sense of self-efficacy and creativity (Master's thesis). Faculty of Psychology and Educational Sciences. 2013.
- [4] Mitkovska SJ. The need of continuous professional teacher development. A Stip, Bulevar JNA 4/13. www.sciencedirect.com. 2010.
- [5] Kimberly B. The characteristics of effective teachers. In Back Kimberly, Teaching and Learning. <http://www.edubook.com/the-characteristics-of-effective-teachers/8> 69. 2009.
- [6] Morales López Y. Inputs for the incorporation of the UNESCO guidelines on ICT competency standards for teachers: The training of teachers of mathematics in Central America. ICE. Universidad de Oviedo. 2011;39(1):3-12.

سوم، غالباً ارزشیابی عملکرد معلمان برای رسیدن به دو هدف: اندازه گیری قابلیت، و پرورش رشد و توسعه ی حرفه ای معلم، انجام می گیرد نظام ارزشیابی اثر بخشی عملکرد معلمان، باید باز خوردهای مفیدی را درباره ی نیازهای کلاس درس و ضرورت یادگیری فنون جدید تدریس به معلمان بدهد و در زمینه نحوه ی تغییر در کلاس های درس، توصیه هایی را به مدیران و سایر معلمان ارائه کند. نتایج این فرضیه با یافته های [۹، ۱۹، ۲۰، ۲۱] همسوست.

در تبیین فرضیه چهارم می توان گفت، شرکت معلمان در محیط های مجازی و استفاده آنان از فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب بهبود عملکرد معلمان و تسهیل فرایند یاددهی و یادگیری دانش آموزان می شود. همچنین معلمان دوره ابتدایی هنوز به اندازه کافی مهارت استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را کسب نکرده اند. شاید دلیل این امر را بتوان ناشی از، بالا بودن هزینه استفاده از اینترنت و عدم دسترسی معلمان به رایانه و امکانات اینترنتی در مدرسه، پایین بودن کیفیت یا ناقص بودن دوره های آموزشی مبتنی بر فناوری اطلاعات برای دستیابی به توانمندی و قابلیت دانست. نتایج این فرضیه با یافته های [۲۲، ۲۳، ۲۴] همسو و هماهنگ است. تبیین پژوهشگر در رابطه با فرضیه پنجم بدین شکل است که میزان مشارکت معلمان در فرآیند برنامه ریزی درسی، ارتباط نزدیکی با صلاحیت ها و شایستگی های حرفه ای معلمان دارد. هر میزان معلمان از صلاحیت ها و شایستگی های حرفه ای بیشتر برخوردار باشند، امکان مشارکت آنها در فرآیند برنامه ریزی بیشتر و انعطاف پذیری برنامه ی درسی نیز افزایش می یابد. بی توجهی به صلاحیت های حرفه ای معلمان در رویکردهای متمرکز برنامه ریزی درسی، کیفیت برنامه های درسی را با تهدید جدی مواجه می کند. اکنون تلاش های قابل ملاحظه ای در جهت تبیین صلاحیت های حرفه ای معلمان صورت گرفته است. نتایج این فرضیه با یافته های [۱۳، ۲۵، ۱۸، ۸، ۱۴] همسوست. تبیین پژوهشگر در رابطه با فرضیه ششم بدین شکل است که وجود اخلاق در آموزش و پرورش باعث رشد، تعالی و بالندگی آموزش و پرورش و به تبع آن کل کشور می شود. اخلاق بخش جدایی ناپذیر زندگی انسان است و رعایت اخلاق آموزشی تضمین کننده ی سلامت فرایند یاددهی - یادگیری است و موجب افزایش تعهد پاسخگویی معلمان نسبت به دانش آموزان می باشد. نتایج این فرضیه با یافته های [۲۶، ۲۷، ۲۸] همسو و هماهنگ است.

با توجه به نتایج بدست آمده از پژوهش پیشنهاد می شود به لحاظ حساسیت و ظرافت نقش و عمل معلم در فرایند تربیت و تدریس باید اجرای چنین راهبردهایی با فوریت و جدیت در

- Islamic Azad University, South Tehran Branch. 2016;24 (21): 171-191).
- [18] Ryan A. Factors that foster and deter advanced teachers' professional development, *Teaching and Teacher Education*, 2019; 77 (2019): 321e331.
- [19] Hejazi SY, Nasajei M. Investigating the effective factors on the development of professional competencies of extension trainers of Forests, Rangelands and Watershed Management Organization. *Agricultural Education Management Research*, 2017; 9 (40): 56-67.
- [20] Khosravi M. Study of teachers' professional competencies on effective teaching process, *Second National Conference on New Approaches in Education and Research*, Mahmoud Abad, Mahmudabad Education - Mahmudabad Technical and Vocational College. 2017.
- [21] Terri B. How do teacher educators use professional standards in their practice? *Teaching and Teacher Education*, 2018; 75: 83-92
- [22] Körkkö M. Professional development through reflection in teacher education, *Teaching and Teacher Education*, 2016; 55: 198-206.
- [23] Vahedi Kojanagh H, Karimi N, Rezaei R, Ismailpour A. Comparison of professional qualifications of teachers among graduates of Farhangian University, former teacher training and other universities. *Education Technology*, 2018; 13 (1): 83-90.
- [24] Havasi F, Rostami S, Jaberi Sh, Cheraghi S. Virtual platform capabilities for teacher training and professional development of teachers, *Second National Conference on New Approaches in Education and Research*, Mahmoud Abad, Mahmudabad Education - Mahmudabad Technical and Vocational College. 2017.
- [25] Moghaddasi Z, Javadipour M, Dehghani M. Survey of teachers' views on the status of professional qualifications of primary teachers in Tehran. *Scanning in Educational Sciences Education*, 2016; (4): 1-10.
- [26] Pourhamed S, Rezvaneh Tavousi R, Babapour Vajari M, Kharazmi Rahimabadi R. The Relationship between Professional Competencies and Teachers' Teaching Quality, *3rd National Conference on Modern Management Sciences and Sustainable Planning*, Tehran, Center for Strategies for Sustainable Development -
- [7] Okken G. Beyond the 'welcome-back party': The enriched repertoire of professional teacher behaviour as a result of study abroad, *Teaching and Teacher Education*, 2019; 86: 102927
- [8] Zhao G. Teachers' perceived professional development in a multi-regional community of practice: Effects of beliefs and engagement, *Learning, Culture and Social Interaction*, 2019; 23, Article 100347.
- [9] Kennedy-Clark S, Eddles-Hirsch K, Francis T, Cummins G, Ferantino L, Tichelaar M, Ruz L. Developing Pre-Service Teacher Professional Capabilities through Action Research. *Australian Journal of Teacher Education*, 2018; 43(9).
- [10] Waqur Kashani M, Haji Hosseinnejad S, Musapour N, Ebrahimzadeh I. Strategies for improving the professional competencies of teachers and determining their effectiveness. *Research in Curriculum Planning*, 2019;16 (60): 55-76.
- [11] Abolhassani Z, Javadipour M. Teachers' professional competencies and job satisfaction with an emphasis on a constructivist perspective. *Education Technology*, 2019;14 (1): 189-198.
- [12] Tuinamuana K. Teacher Professional Standards, Accountability, and Ideology: Alternative Discourses. *Australian Journal of Teacher Education*, 2011; 36(12): 72-82.
- [13] Lindvall J. Coherence and the positioning of teachers in professional development programs. A systematic review, *Educational Research Review* 2019; 27:140-154.
- [14] Mohajeri M, Sharif M, Mohajeri A. The relationship between the professional competencies of primary school teachers and the academic performance of students in Isfahan. *New Educational Approaches*, 2012; 7 (1): 27-48.
- [15] Žvan M, Lešnik B. Competencies for teachers of physical and health education. *Research in Physical Education, Sport & Health*, 2014; 3(1).
- [16] Qoltash A, Afifipour M, Kholouti Jaberi S. Study of professional competencies and competencies of teachers in the educational system, the first National Conference on Islamic Law and Management, Qom, Qom University of Applied Sciences, 2016.
- [17] Nasrallah M, Khorshidi A, Khosravi A. Identifying the components of professional competencies of managers and staff of

transformation in Lithuania. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2013; 83: 165-169.

Mehr Arvand Higher Education Institute. 2016.

[27] Valica M, Rohn T. Development of the Professional Competence in the Ethics.Teachers. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 2013; 106:865-872.

[28] Žygaitienė B, Barkauskaitė M, Miškinienė M. professional competences of a teacher during the period of educational paradigm

